

The Holy See

VIAGGIO APOSTOLICO DEL SANTO PADRE

IN LITUANIA, LETTONIA ED ESTONIA

[22-25 SETTEMBRE 2018]

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji

Nedjelja, 23. rujan 2018.

[Multimedia]

Biti od svih posljednji i svima poslužitelj

Draga braćo i sestre,

Knjiga Mudrosti, koju smo slušali u prvom čitanju, govori nam o progonjenom pravedniku, onoga čija sama prisutnost smeta bezbožnicima. Bezbožnika se opisuje kao onoga koji ugnjetava siromaha, nema samilosti prema udovici i ne poštuje starca (usp. 2, 17-20). Bezbožnik je sklon misliti da je njegova snaga norma pravde. Podjarmiti najslabije, koristiti silu u bilo kojem obliku, nametati način razmišljanja, ideologiju, dominantni diskurs, pribjegavati nasilju ili represiji ne bi li pokorili one koji jednostavno, svojim svakodnevnim poštenim, iskrenim, radišnim i solidarnim radom, pokazuju da su drugi svijet i drugo društvo mogući. Bezbožniku nije dovoljno činiti što mu se prohtije, prepustiti se svojim hirovima da ga vode; on ne želi da drugi, čineći dobro, iznesu na vidjelo taj njegov način postupanja. Kod bezbožnika zlo uvijek pokušava uništiti dobro.

Prije sedamdeset pet godina ovaj je narod bio svjedokom konačnog uništenja Vilniuskog geta; to je bio vrhunac zatora tisuća Židova koji je započeo dvije godine ranije. Kao što čitamo u Knjizi Mudrosti, židovski je narod na svome putu trpio uvrede i muke. Spomenimo se tih vremena i molimo Gospodina da nam udijeli dar razlučivanja kako bismo na vrijeme otkrili svaku novu klicu tog pogubnog ponašanja, svako držanje koje umrtvljuje srce naraštajâ koji to nisu proživjeli i koji bi se mogli povesti za tim zovom sirena.

Isus nas u Evanđelju podsjeća na napast na koju moramo budno paziti, a to je tjeskobna težnja da

budemo prvi, da imamo premoć nad drugima, koja se može ugnijezditi u svakom ljudskom srcu. Koliko puta se dogodilo da neki narod misli da je nadmoćniji, s više stečenih prava, s većim povlasticama koje treba sačuvati ili osvojiti. Koji je lijek koji Isus predlaže kad se taj poticaj javi u našem srcu i u mentalitetu nekog društva ili države? Odgovor glasi: biti od svih posljednji i svima poslužitelj, biti tamo gdje nitko ne želi ići, gdje ništa ne stiže, na najudaljenijoj periferiji; i služiti, stvarajući prostore za susret s posljednjima, s odbačenima. Kad bi se vlastodršci odlučili na to, kad bismo dopustili Kristovu Evanđelju da uđe duboko u naš život, tada bi globalizacija solidarnosti doista bila stvarnost. „Dok se u svijetu, osobito u nekim zemljama, ponovno javljaju razni oblici ratova i sukoba, mi kršćani ustajemo uporni u svojoj namjeri da poštujemo drugoga, da liječimo rane, gradimo mostove, uspostavljamo odnose i pomažemo ‘nositi jedni bremena drugih’ (Gal 6, 2)“ (Apost. pob. *Evangeliu gaudium*, 67).

Ovdje u Litvi postoji brdo križeva na kojemu su tisuće ljudi stoljećima ostavljali raspela. Pozivam vas, da dok molimo Anđeosko pozdravljenje, molite Mariju da nam pomogne polagati križ našega služenja, našega posvećivanja tamo gdje smo potrebni, na brdu na kojemu žive posljednji, gdje se traži tankočutna pažnja prema isključenima, prema manjinama, kako bismo iz naših sredina i kultura uklonili mogućnost uništavanja drugoga, marginaliziranja, odbacivanja onih koji nam smetaju i remete našu udobnost.

Isus stavlja u središte malenoga, stavlja ga na istu distancu od svih, kako bi se svi osjetili potaknutima dati jedan odgovor. Spominjući se onog Marijinog „da“, molimo je da i naš „da“ postane velikodušan i plodan poput njezina.

[Angelus Domini...]

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre, želim iskoristiti ovu priliku da zahvalim gospođi Predsjednici Republike i ostalim predstavnicima litavskih vlasti, kao i biskupima i njihovim suradnicima, na pripremi mog pohoda. Zahvaljujem i svima onima koji su na mnogo načina dali svoj doprinos, pa i molitvom.

Posebno mi je ovih dana u mislima židovska zajednica. Popodne ću se pomoliti ispred spomenika žrtvama geta u Vilnius, na 75. obljetnicu njegova uništenja. Neka Svevišnji Bog blagoslovi dijalog i zajedničku predanost pravdi i miru.

Ugodnu nedjelju vam želim! Dobar tek! – Gražaus sekmadienio! Skaniu pietu!